

Energiaválság, a felhasználók válaszai, a kialakult fogyasztási és ártrendek hatásai és okai

Esztergom, 2023. június 13.

Bali Gábor

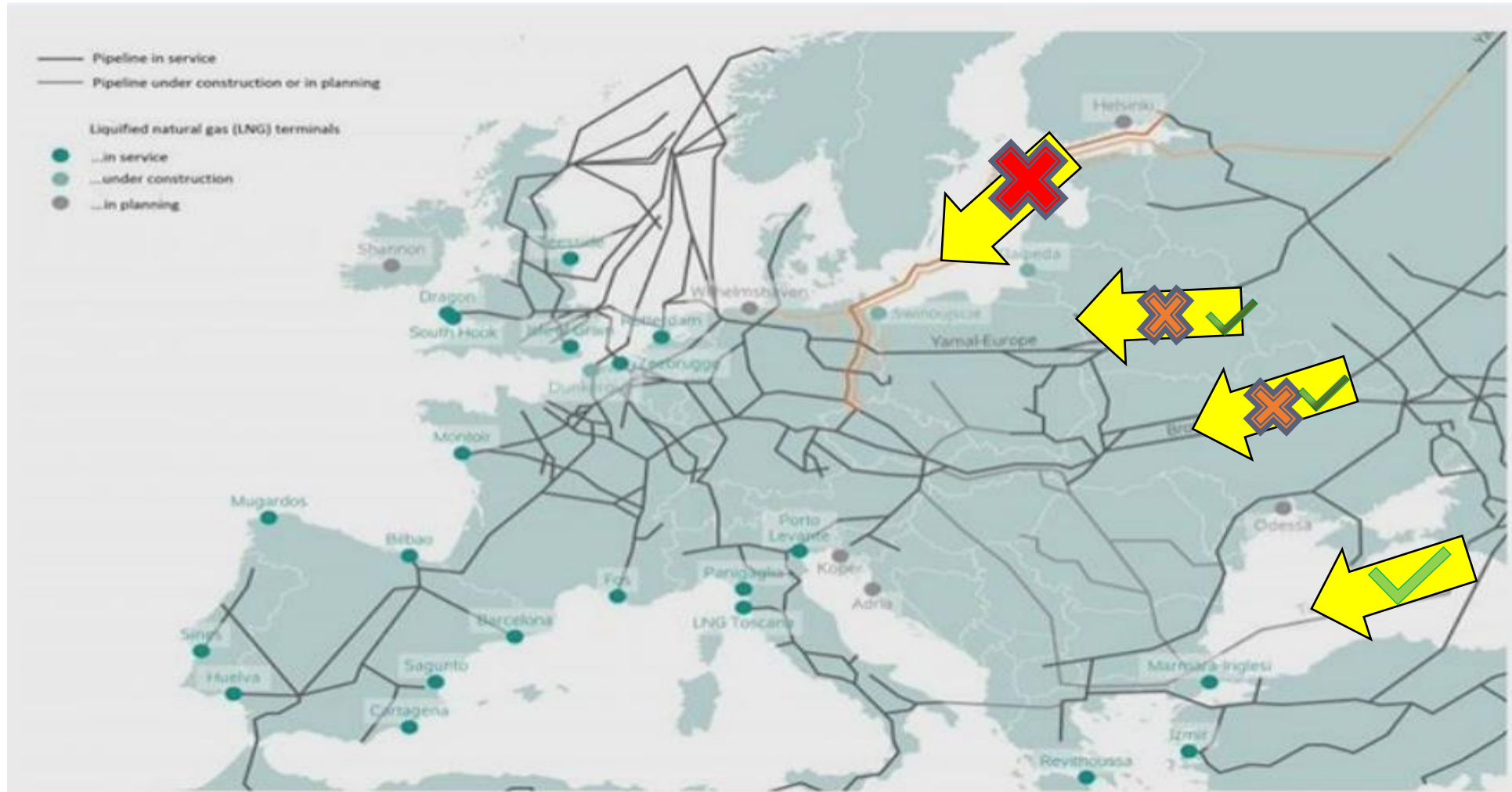
ENERGIQ Kft.

Mese (*сказка*) a földgázról

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer az európai piacokon a földgáz. Telt múlt az idő, mindenki megszerette, nekem is azt csak azt mondták, mint fiatal mérnöknek 1995-ben: egy biztos, az oroszok mindig szállítanak. Aztán ... Itt a vége, fuss el véle!

Mi történt?

A történések hatása

WINTER23

46.500

6/9/2023

0.000

2390

3:56 PM

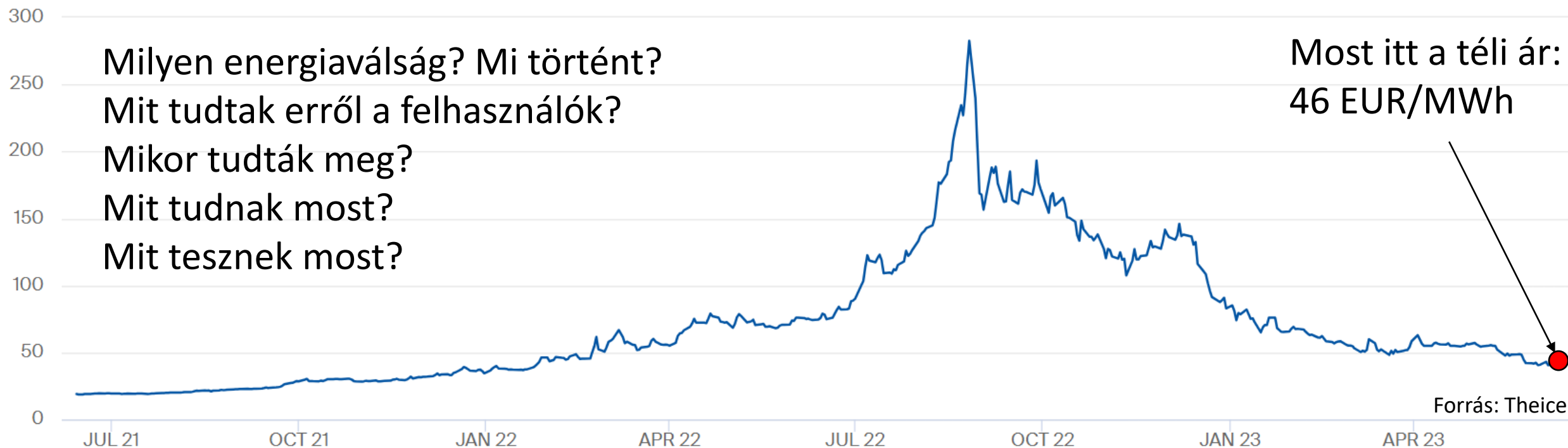
INTRADAY

3 MONTHS

1 YEAR

2 YEARS

LAST UPDATE TIME: 06-11-2023 2:03 PM GMT

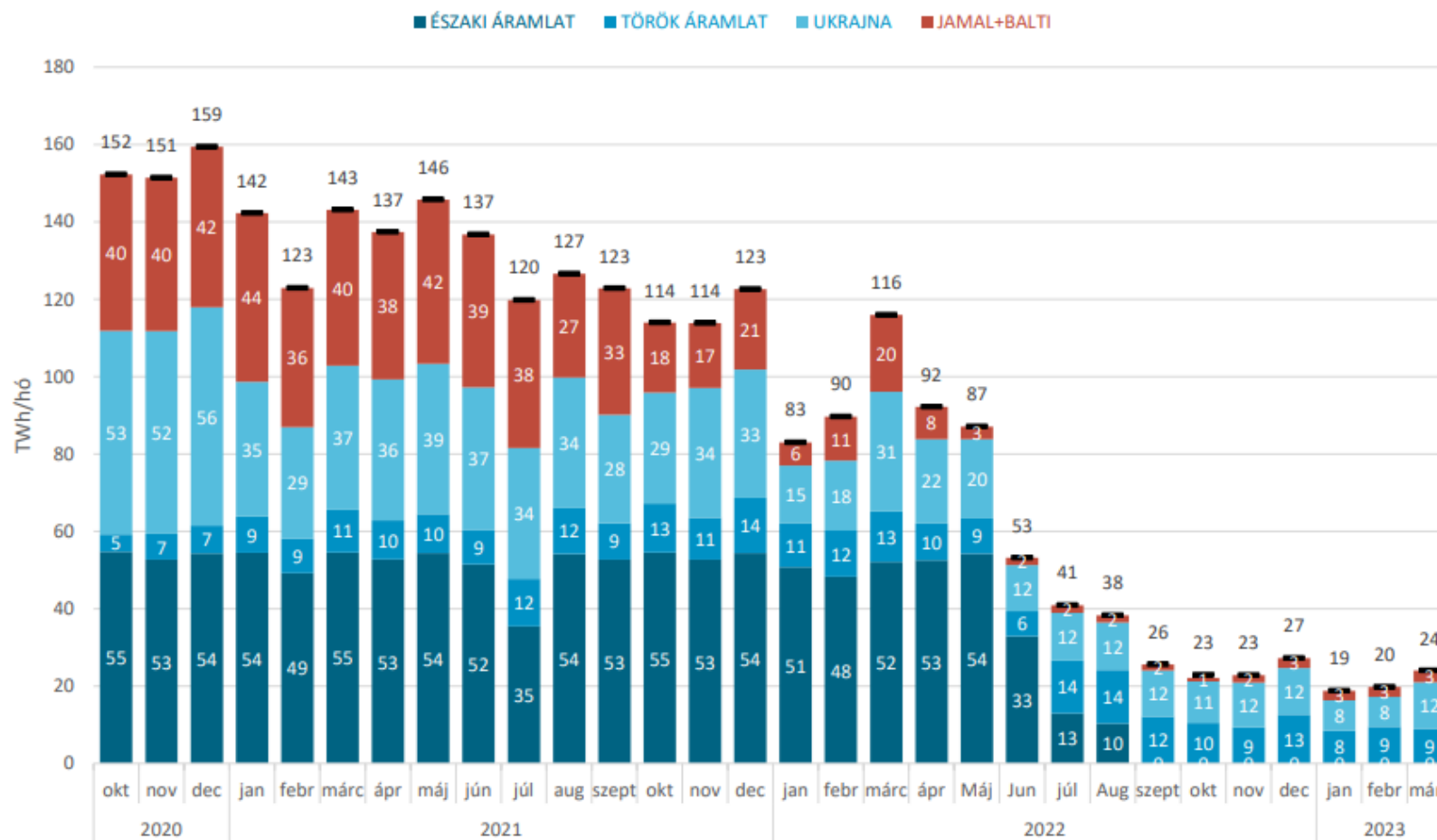

2022: ENERGIAPIACI SOKK!!!

(ami már 21-ben elkezdődött)

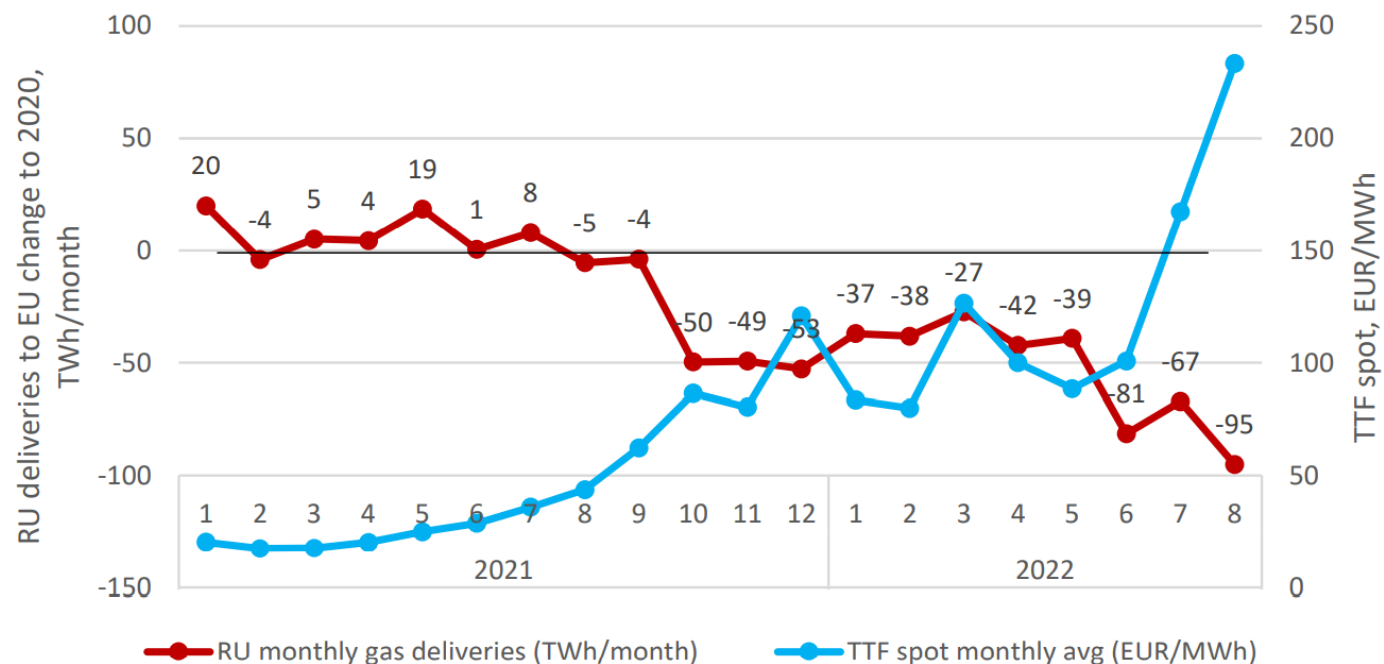
- Az energia (alapvetően a földgáz) ára 2021. tavasza óta nő, extrém árak is kialakultak
- Ázsiában és Európában rendkívüli viszonyok (kereslet/kínálat miatt alapvetően), amelyek konszolidálódni látszottak év elején
- A háború minden konszolidációs lehetőséget felborított, és az extrém helyzetet tetézi!
- 2022. június óta Északi Áramlat 1. kontra EU szankciók!
 - Jelentős áremelkedés 2022. augusztus végéig
 - Azóta csökkenés!
- Drága földgáz, drága áram, drága szén, drágulás, infláció!

Érkezik-e orosz gáz még Európába?

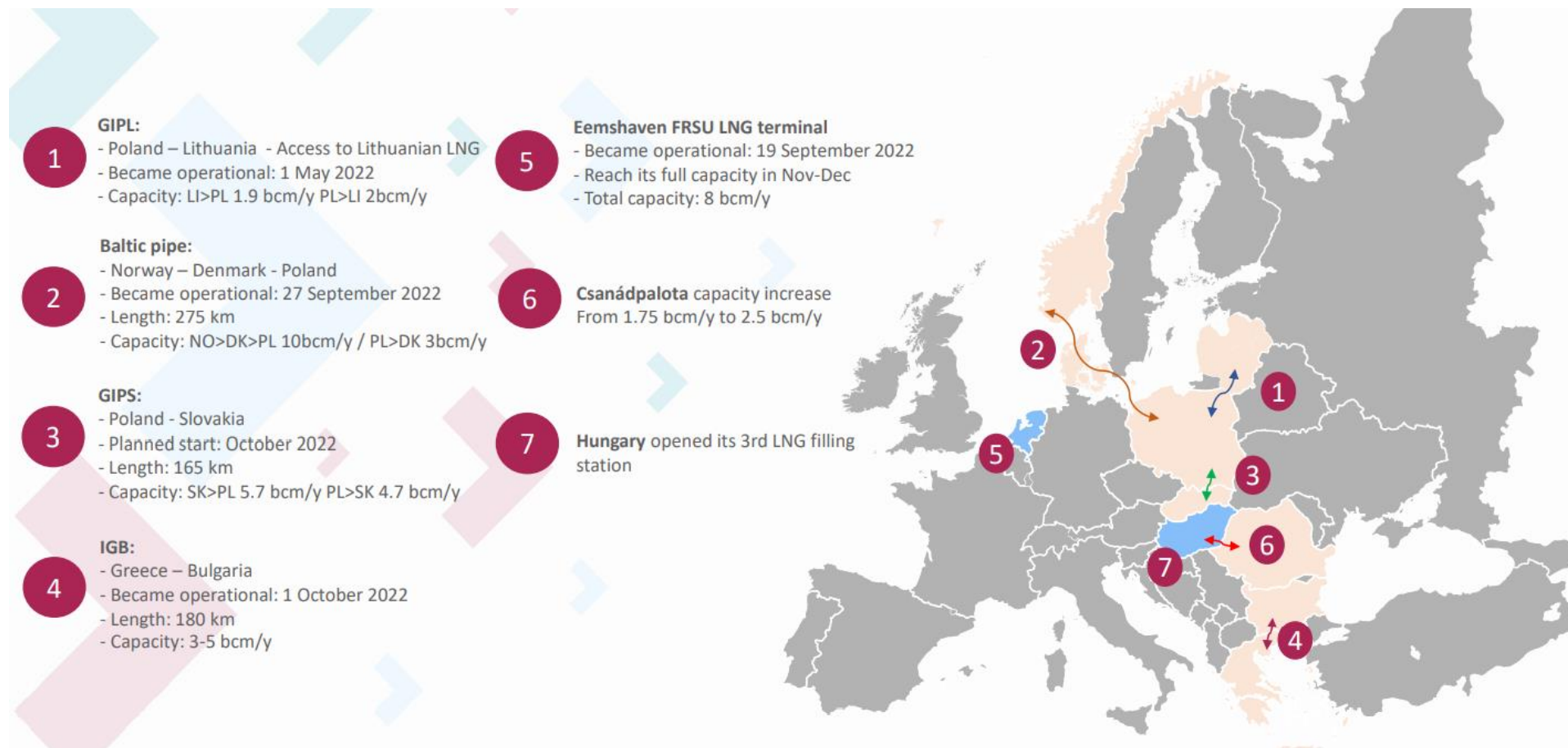
Forrás: MEKH

A probléma a kínálat szűkössége volt alapvetően!

Forrás: REKK

Mit tesz Európa? Függetlenedni igyekeznek!

Forrás: CEEGEX

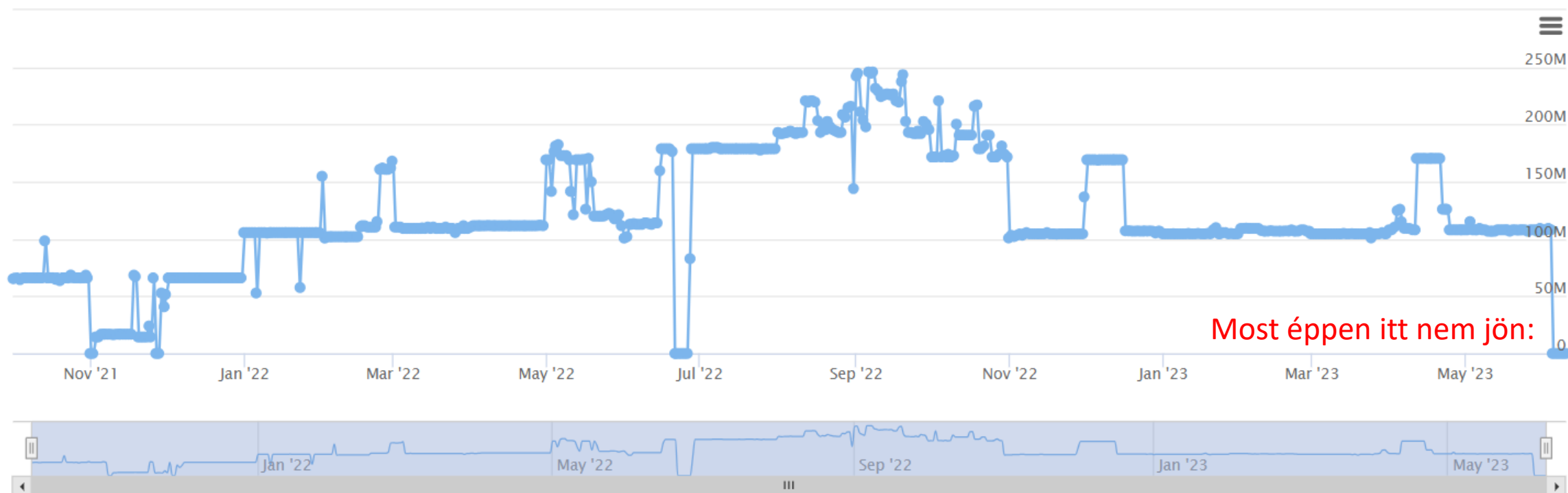
Mi történik (-t) Magyarországon?

Magyarországa folyamatosan jön! (?)

Forrás: FGSZ, 2023.06.10. 16.30 óra

A szerb betáp alakulása:

FGSZ – Kiskundorozsma-2 (HU) / Horoos (RS) (entr) Physical Flow

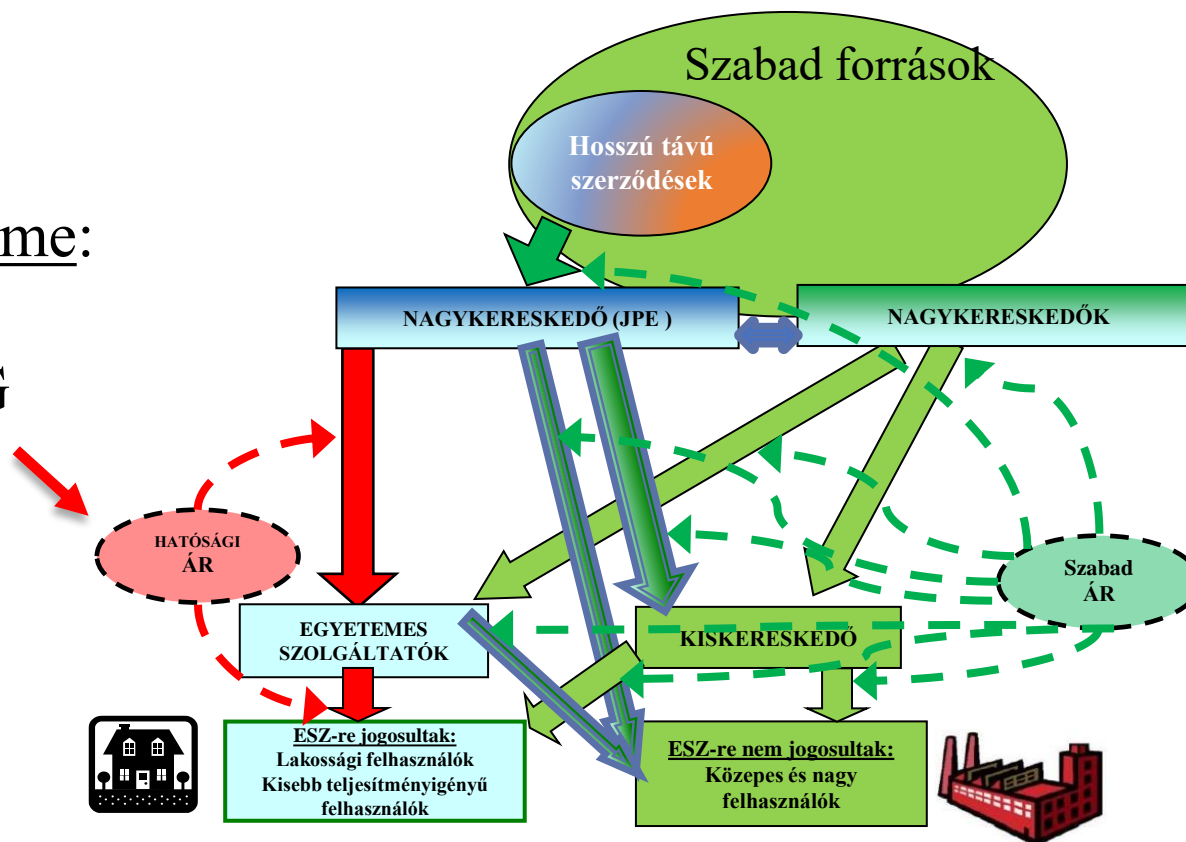
Forrás: FGSZ

Mindezek hatására milyen választ adtak a felhasználók?

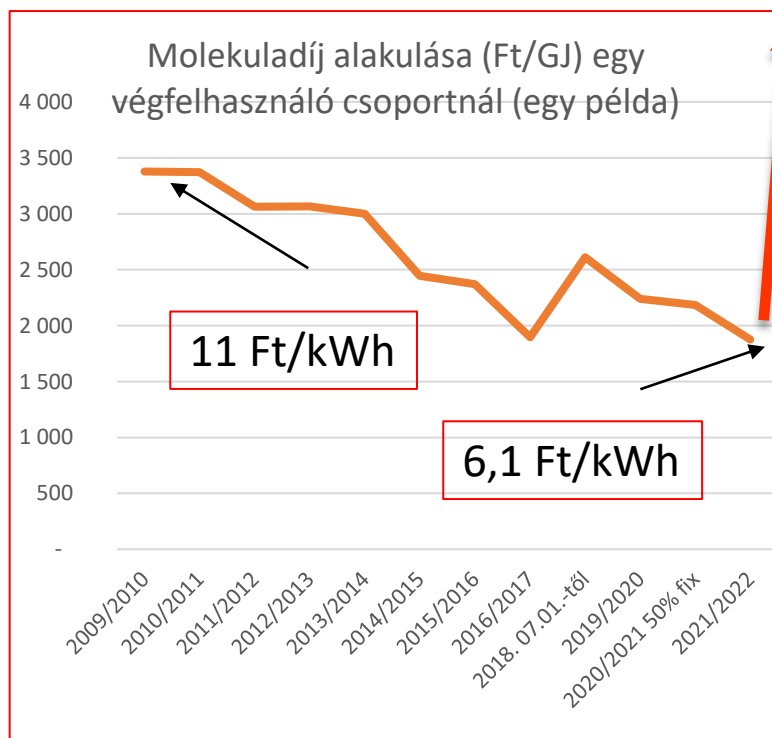
- Mindenki élt, mint hal a vízben! (Mesei elem)
- Aztán jött a bonyodalom
 - Felvezetés (2021)
 - Növekedő drámai feszültség 2022 tavasz
 - Dráma! (2022/2023)
- Jöttek a megoldások!
 - Először a kereskedők adtak válaszokat, pedig a felhasználók nem is kérdeztek!
 - Aztán el kezdtek gondolkozni a felhasználók is!
- Konzolidálódik éppen minden, de a mese tanulságait le kell vonni.

A magyar földgázpiaci modellben más és más a válság hatása

A mellékmese címe:
VÉDELEM
És VESZTESÉG

2010 óta hogy hatott a nagykereskedelmi árszint változása a magyar versenypiaci árakra

2022/23: 80-100 Ft/kWh, változó!!!
Képletos ár esetén lehet ma 20 alatt is!
(ESZ ár nekem otthon: 7,36 Ft/kWh)

Mi lesz a magyarországi végfelhasználói árakkal az előzőek miatt a versenypiacon?

- Jelentős áremelkedéssel kellett és kell számolni a korábbi évekhez képest!!!
- Aki megpróbálta megérteni a piaci helyzetet, az piaci megoldásokkal igyekezett és igyekszik kezelni a kockázatokat.
- Új terméke a piacon! (kisker)
- Felértékelődött a kereskedelmi ismeretek tudása!
- Egyéb kategóriák:
 - Közbeszerzések ...
 - Távhő szektor ...

Mit jelent ez kiskereskedelmi szinten?

- A korábbi termékek vagy megszűntek egyes kereskedők esetében, vagy nagyon drágák:
 - TOP mentesség
 - Utólagos fizetés
 - Fix ár
 - Teljesítési biztosítékok nélküli ajánlat

Módosult

Cégek helyzete

- 2023-ban jelentős villamos energia költségnövekedés
- 2022/2023/-as gázévben jelentős földgáz ár növekedés
- Döntések:
 - Mit bír el az üzleti terv? (bezárások???)
 - Ki tudjuk-e fizetni, lesz-e forrás?
 - Lesz-e támogatás esetleg?

A legfontosabb piacbefolyásoló események 2023-ra:

- **Nagykereskedelmi árak:**

- 16 hónapja kitört az orosz-ukrán háború.
- Szankciók léptek/lépnek életbe Oroszországgal szemben, ami tovább lebegteti (talán egyre kisebb mértékben) annak veszélyét, hogy gond lehet a földgázellátással, főleg a régiókban.
- Az enyhe tél és a rekordmagas LNG-forgalom segítette a helyzet kezelését 2021/2022-ben, és most is.
- A gázkereslet csökkent, az LNG-forgalom **nőtt**, de az ár magasabban maradtak, mint az elmúlt 10 év átlaga, de jelentősen csökkentek 2022. augusztushoz képest, és tovább csökkennek egyelőre lassan!

- **Kiskereskedelmi árak:**

- Lekövetik a nagykereskedelmi ármozgásokat
- Magyarországon egyéb állami intézkedések is életbe léptek különböző szektorokban.

MI LESZ MOST?

- Aki bírja a magasabb árakat, megmarad.
- Konszolidációs folyamatban vagyunk, de ...
 - Ázsiai piac hatása
 - Háború, egyén nem várt események lehetséges hatásai
- Vannak szükséges beavatkozások, de ...
- 2024-re már ma sokan megveszik az energiát.
- Kérdéses a rezsicsökkentés fenntarthatósága, a magyar energiasztratégia iránya.
- Sok az ad-hoc állami beavatkozás, sajnos kevés a szakmai egyeztetés, ez néha megoldhatatlan helyzeteket szül.

MÉG NEHÉZ A HELYZET!

KÖZBESZERZÉS???

Kiskereskedelmi kérdések

- Felhasználók kérdései:

- Mi is a földgáz szerepe az én cégem szempontjából?
- Ki ad nekem ajánlatot?
- Én vagy a kereskedő diktál?
- FIX vagy képletes ár (fixálási opcióval)
- Van-e minimum átvételi kötelezettség?
- Mikor indítsuk a beszerzést?
- Tárgyalás a jelenlegi kereskedővel vagy tender?

2021 és 2022 tapasztalatai
2023/2024 várakozások

Kiskereskedelmi kérdések

- Kereskedők kérdései:
 - Kinek adjak ajánlatot?
 - Én vagy a felhasználó diktál?
 - Milyen terméket fejlesszek?
 - Spread kockázati felárakkal?
 - Milyen fizetési feltételek támogatják a finanszírozást?
 - Előre fizetés?
 - Garanciák?
 - TOP kérdése

2021 és 2022 tapasztalatai
2023/2024 várakozások

A fogyasztókat terhelő adók (adójellegű tételek) is befolyásolják az árat

- Általános forgalmiadó-fizetési kötelezettség a 2007. évi CXXVII. törvény rendelkezései szerint.
 - 2003. december 31-ig 12 %,
 - 2004. január 1-től 2006. augusztus 31-ig 15 %,
 - 2006. szeptember 1-től 20 %.
 - **Ma 27%!**
- Jövedéki adó fizetési kötelezettség a **2016. évi LXVIII.** törvény rendelkezései szerint.
 - A jövedéki adót a földgáz mennyisége után kell megfizetnie a törvény által meghatározott (minden nem lakossági) fogyasztónak.
 - **0,3492 Ft/kWh**
- MSZKSZ díj, tagok (kereskedők, felhasználókat ellátó termelők, saját jogon gázbeszerző felhasználók fizetik, de átháríthatják (nem lakosság)
 - **688,68 Ft/MWh,**
extra: 537,74 FT/MWh
- EKR ??? (Nem adó, talán nem is adójellegű, de ...) ma
 - **Az értéke is kérdéses**

Na akkor mennyi is lesz a földgáz ára?

- FIX vagy képletes? (vegyes, vagy fixálási opció)
- Vállaljak előre fizetést? (ha lehet, akkor igen)
- Legyen TOP vállalásom? (piaci megoldás?)
- Mikor tendereztessenek? (időben)

Vonjuk le a meséből a tanulságokat:

Az oroszok mégsem szállítanak mindig!
Európa úgy tűnik megoldja a kínálati hiányt!

Az árakat a piac kordában tartja, ha helyre áll a kereslet és a kínálat, de lehet, hogy extrém esetben be kell avatkozni egy kicsit, rövid időre.
Jó lehet a többlábon állás!

A magyar vállalkozások igyekeznek megoldani a helyzetet!
A rezsicsökkentés fenntarthatósága kérdéses!
A kormányzati beavatkozások ... (sajnos lejárt az időm!)

Az én mesei hősöm:

Köszönöm a figyelmet!

Bali Gábor

gabor.bali@energiq.hu